

Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen (AHOT) sosiaalityön yliopistokoulutuksen kysymyksenä

Sosiaalityön kevätseminaari 20.5.2013, Kangasala

Sanna Lähteinen

Sosnet

AHOT-hanke (2012)

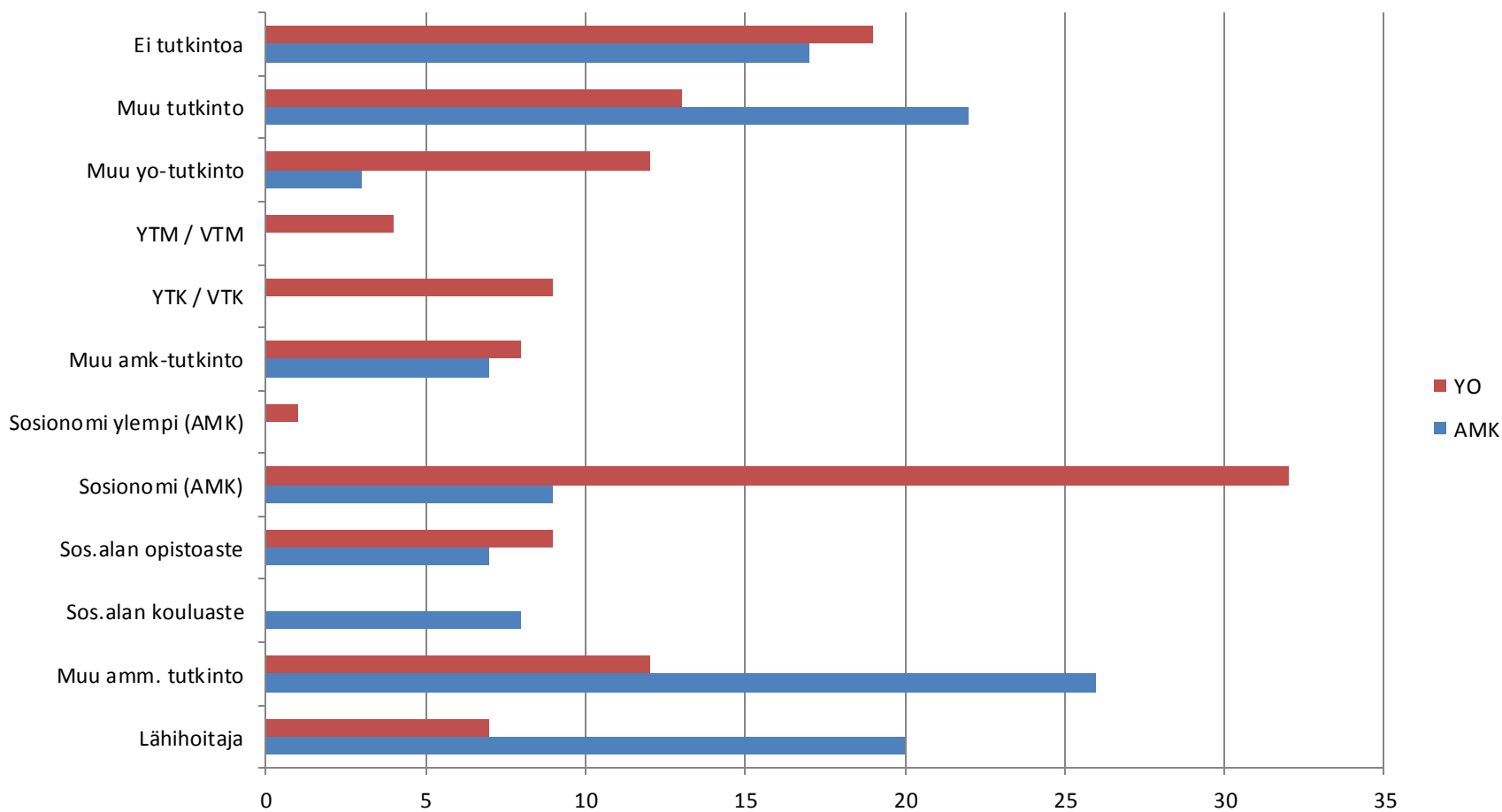
- AHOT korkeakouluissa -hanke, Sosiaalialan korkeakoulutuksen osahanke
- Yleistavoite: Yhteisten AHOT-käytäntöjen hahmottaminen sosiaalialan ja sosiaalityön korkea-asteen koulutukseen
- Toimenpiteet: 1) Kysely korkeakoulujen opiskelijoille, 2) Kysely korkeakouluille, 3) Opas, 4) AHOT-portfolion käsikirjoitus, 5) Työseminaarit ja 6) Raportti kokonaisprosessista

Opiskelijoiden kokemuksia..

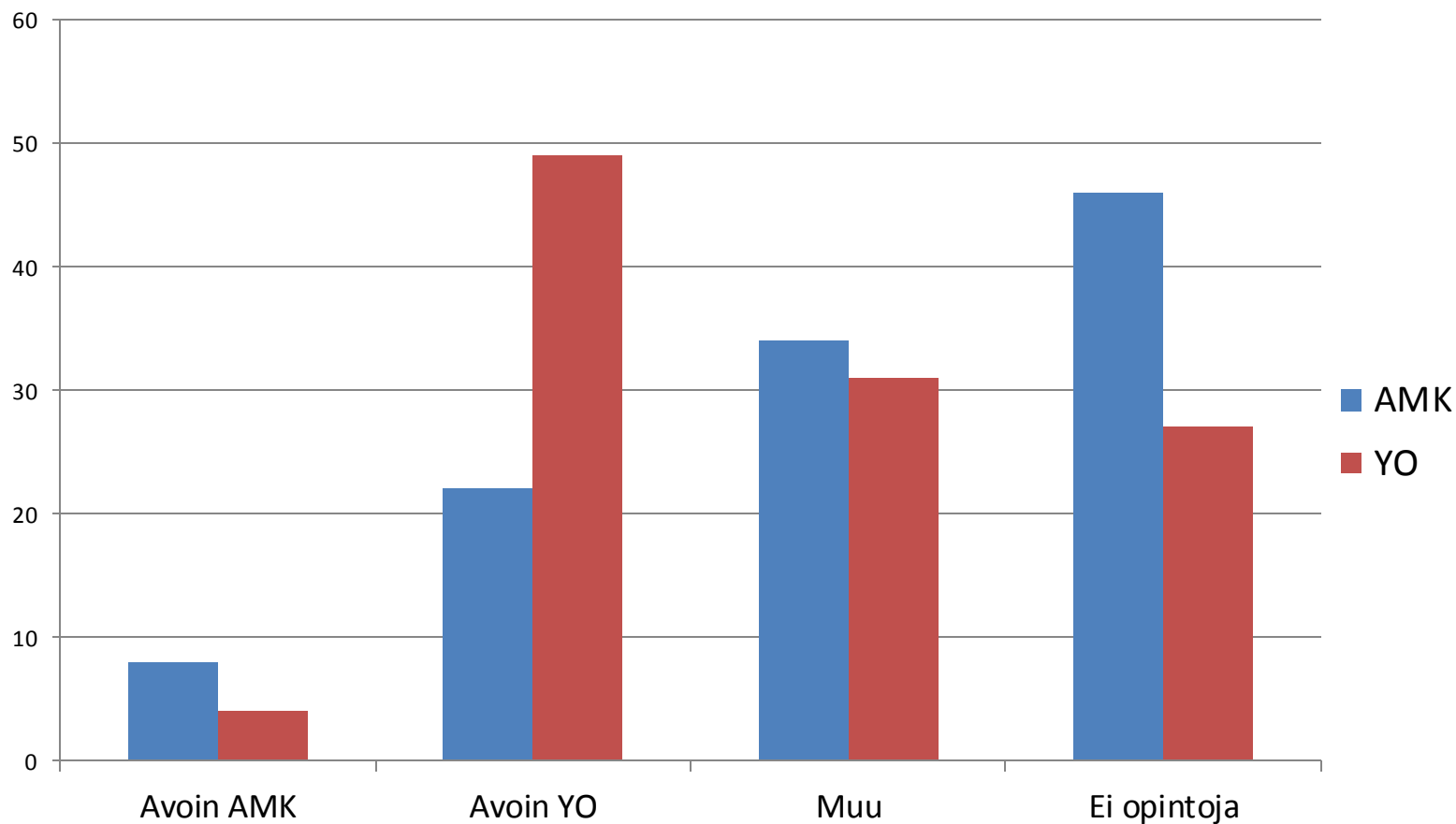
Kysely opiskelijoille

- Sama sähköinen kysely sekä amk- että yliopisto-opiskelijoille
- Korkeakoulut välittivät kyselyä tahoillaan
- Vastaajia 1344, joista 252 opiskeli yliopistossa sosiaalityötä
- Vastaajista 94 % naisia, 6 % miehiä
- Yliopistovastaajista alle 2 vuotta opiskelleita (40 %), mutta viisi vuotta tai pidempään opiskelleita lähes kolmannes (27 %)

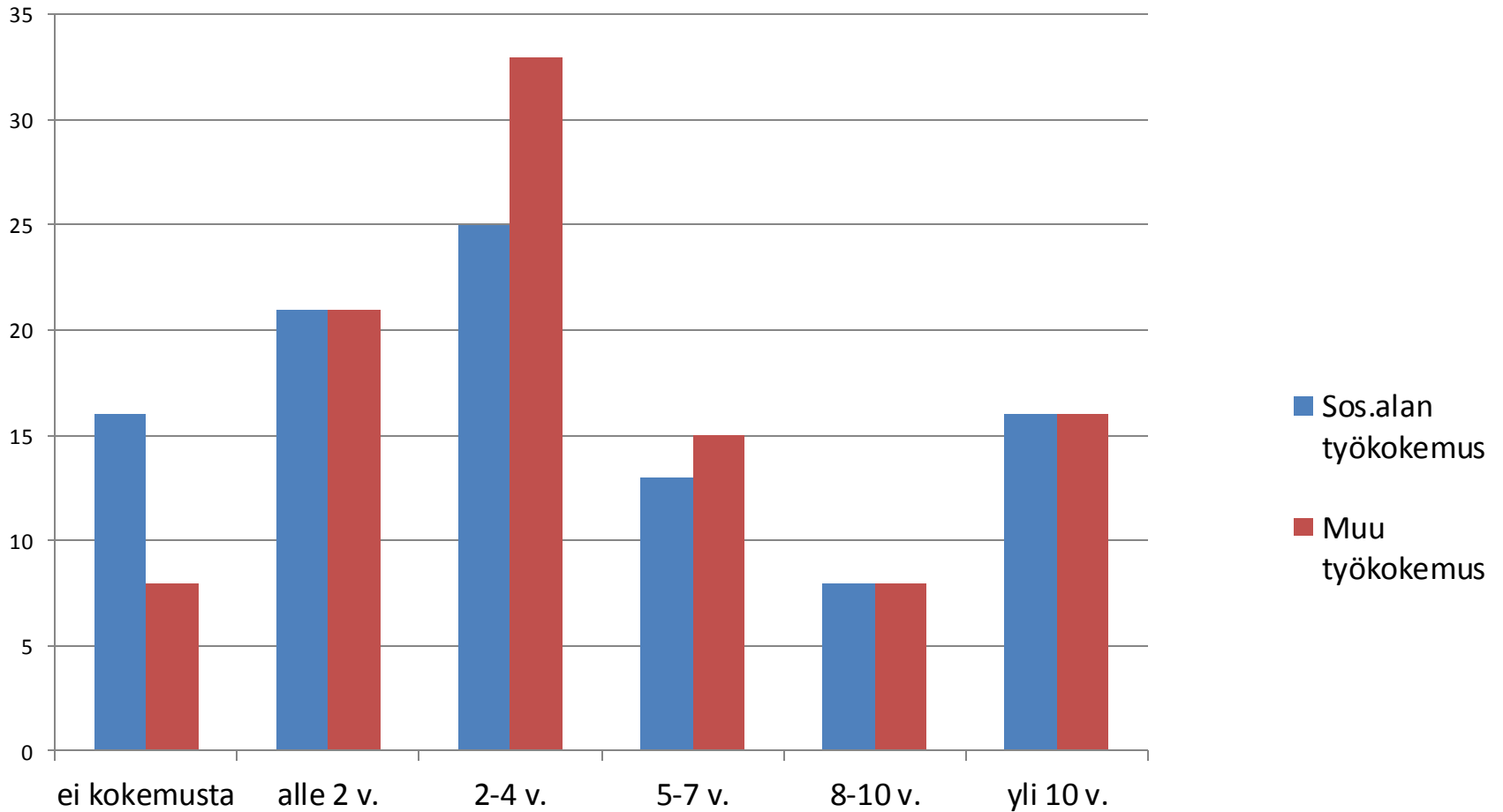
Aiempi tutkintoon johtanut koulutus (%)

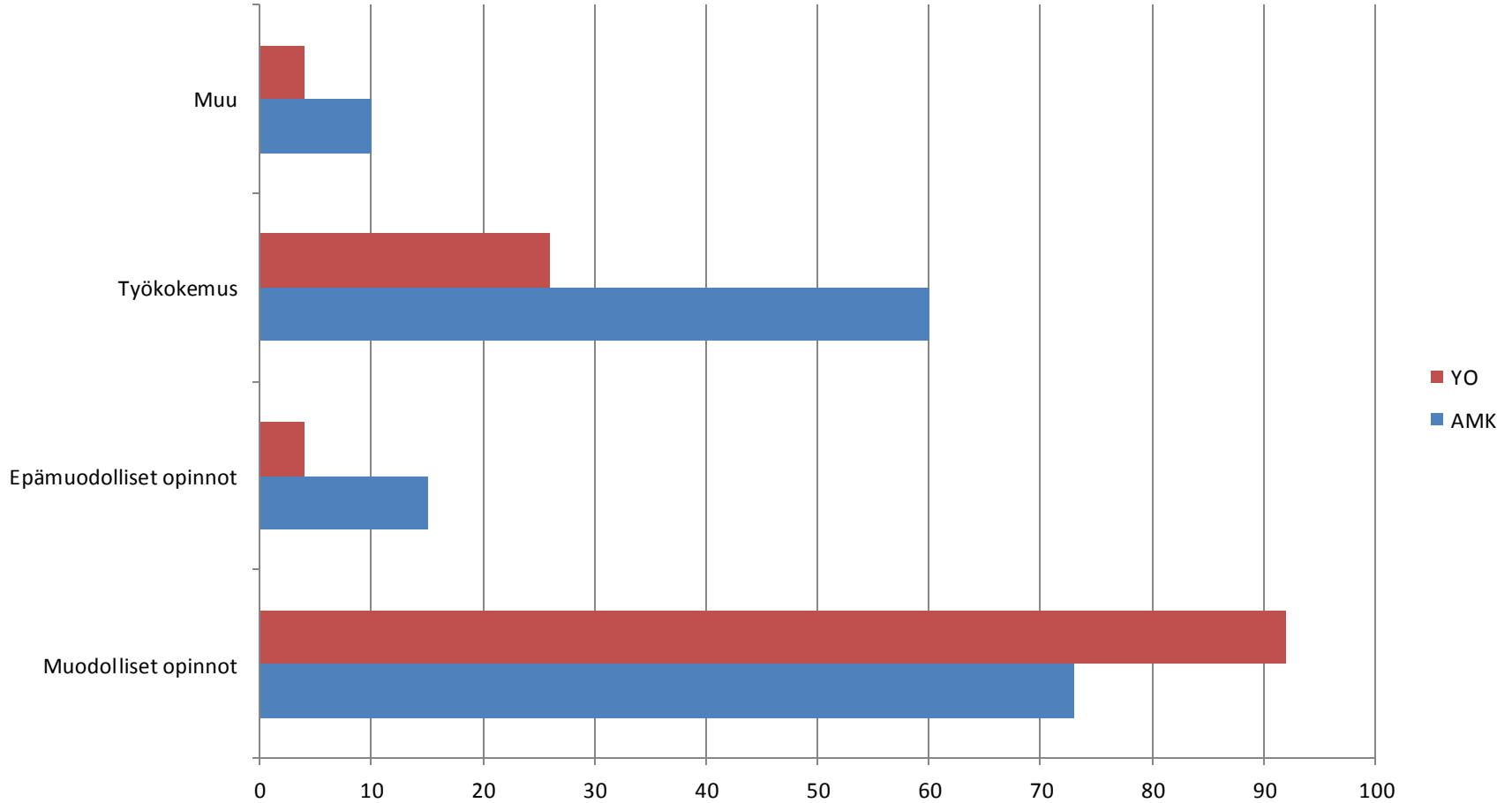
Aiemmat kk-opinnot (%)

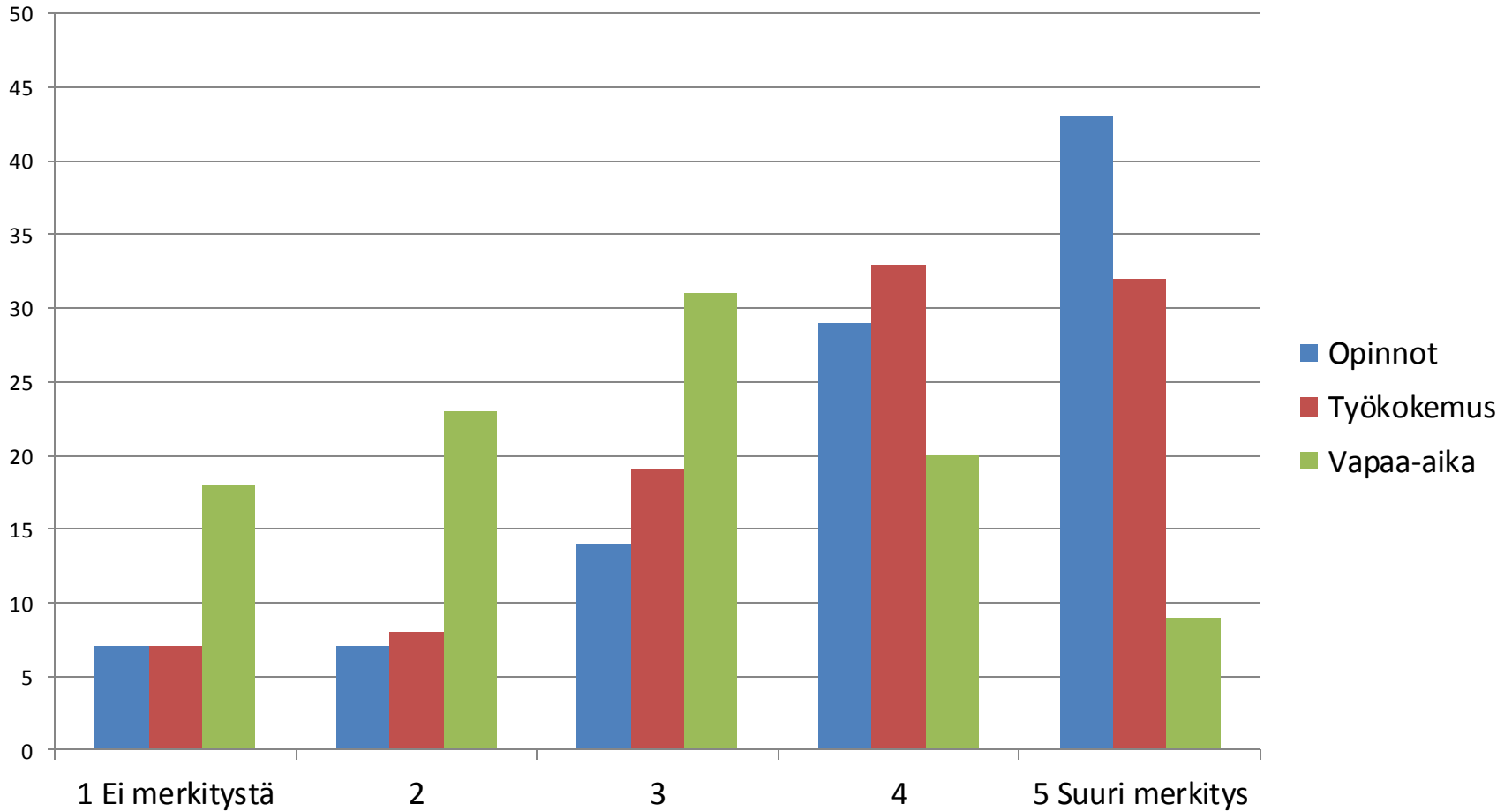
Työkokemus yo-vastaajilla (%)

Korvaavuuden hakemisen peruste (%)

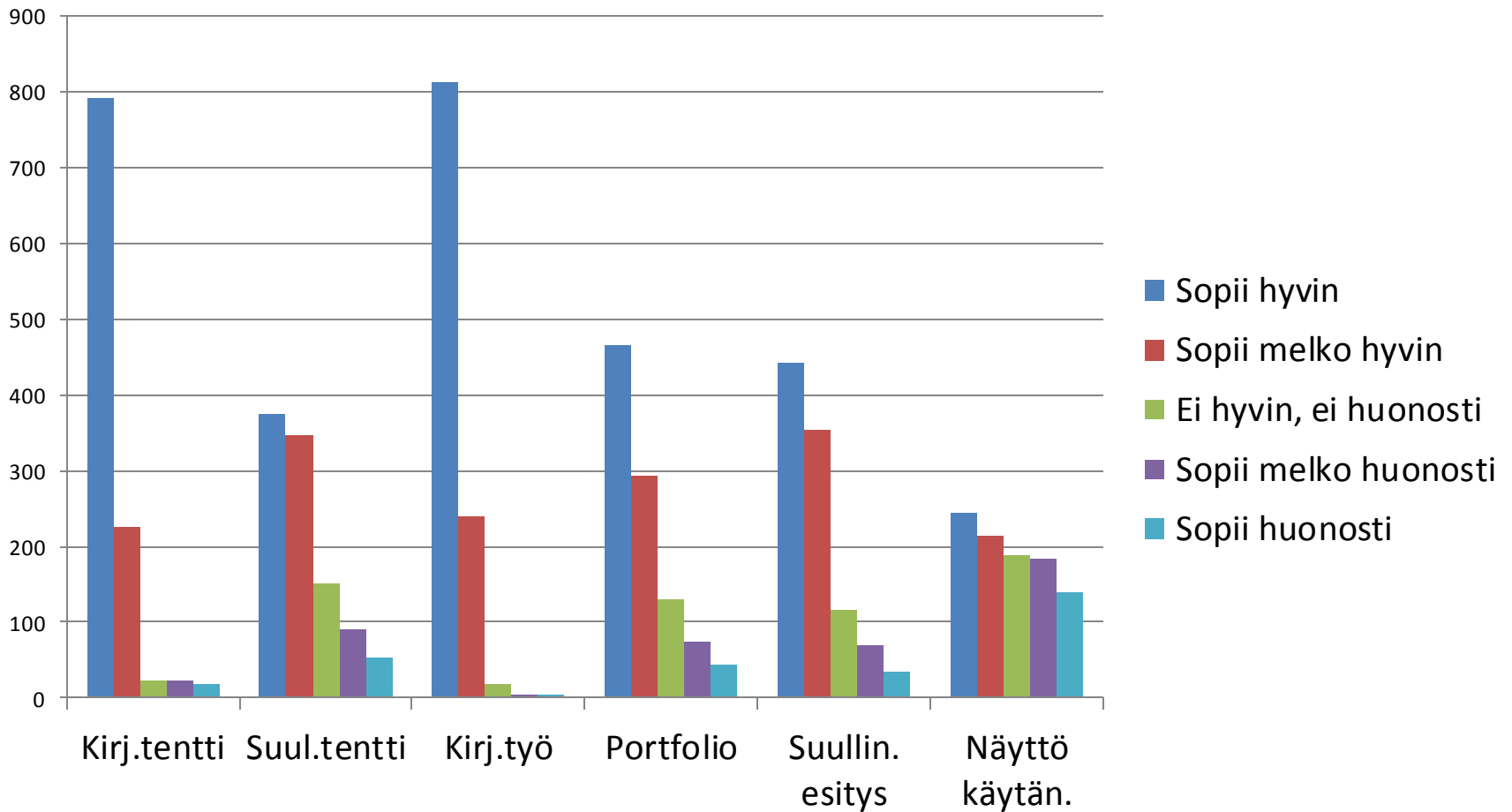
Aiempien opintojen, työkokemuksen ja vapaa-ajantoimintojen merkitys yo- vastaajilla (%)

Aiemman osaamisen osoittamisen tavat (%)

	AMK	YO
Kirjallinen tentti	12	8
Suullinen tentti	5	4
Essee, raportti tms. kirjallinen työ	37	21
Suullinen esitys	7	5
Portfolio	15	7
Näyttö käytännön tilanteissa	3	2
Edellisten yhdistelmä	3	1
Suora hyväksiluku	76	83

Osaamisen osoittamisen tapojen soveltuminen yliopistokoulutukseen

Opiskelijat eivät tunne AHOT:ia

- Yliopistovastaajista 81 % ei tiennyt ennen kyselyä, mitä AHOT tarkoittaa
- Vain 14 % yo-vastaajista oli perehtynyt oman oppilaitoksensa AHOT-menettelyyn ja katsoi oppilaitoksensa ohjeistaneen AHOT-menettelyyn joko melko huonosti tai huonosti (yht. 44 %; 39 % EOS)
- Selkeä ero amk- ja yo-vastaajien välillä

Yliopistojen AHOT-käytäntöjä..

Oppilaitoskysely

- Niina Vuoristo (Turun ammattikorkeakoulu) toteutti oppilaitoskyselyn kaikille hankkeessa mukana olleille korkeakouluille AHOT-käytännöistä
- Kaikki 6 yliopistoa vastasivat

Yleisiä käytäntöjä

- Opintojen vanhenemissääntöjä ei välttämättä määritelty
- Sosionomi (AMK) -tutkinnolla saatavat korvaavuudet sosiaalityön pääaineopintoihin:
 - Perusopinnoista 5-25 op
 - Aineopintoja 0-20 op
- Sosionomi (ylempi AMK) -tutkinto: ei selkeitä linjauksia, tapauskohtaista harkintaa, hajontaa yliopistojen välillä

Sosionomien valinta maisterin tutkintoon

- Ollut mahdollista v. 2010 saakka, jos hakija on suorittanut sosiaalityön perus- ja aineopinnot
- Käytössä kaikissa yliopistoissa
 - Helsingissä opintojen aikainen siirtyminen suorittamaan pelkkää maisterin tutkintoa ei mahdollista

Opinnäytteiden korvaaminen

- Korvaavuudet kandidaatin työhön
 - Osassa yliopistoja saa sosionomi (AMK) – tutkinnolla korvattua kandidaatin tutkielmasta osan
 - Osassa ylemmän AMK –tutkinnon pohjalta tapauskohtaisesti harkitaan suoraa korvaavuutta kandidaatin tutkielmaan

Työkokemus ja käytännön opetus

- Työkokemuksesta ei suoria korvaavuuksia
- Tutkinnolla ja/tai työkokemuksella voi saada käytäntöjaksoihin korvaavuuksia, mutta silloinkin kirjalliset tehtävät täytyy yleensä suorittaa
- Työkokemuksena vaaditaan 1 kk sosiaalialan työkokemusta – 5 vuotta stt tehtävissä

Käytännöt Itä-Suomen yliopistossa

Käytäntö 1: a) Opintojakso voidaan hyväksilukea kokonaan sosiaali-, terveys- tai kasvatustieteiden perustutkinnolla. b) Opintojaksoon kuuluva 30 tunnin harjoittelu voidaan hyväksilukea yhden kuukauden sosiaalialan työkokemuksella.

Käytäntö 2: a) Opintojakso voidaan hyväksilukea kokonaan aiemman tutkinnon (sosionomi amk, sosiaalikasvattaja, sosiaaliohjaaja, diakoni, kehitysvammaisten ohjaaja) perusteella. b) Opintojaksoon kuuluva 6 viikon mittainen harjoittelu voidaan hyväksilukea vähintään 3 kuukauden sosiaalityön työkokemuksella ja/tai vähintään vuoden työkokemuksella sosiaalialalta. Opintojaksosuoritusta täydennetään refleктоivalla esseellä.

Käytäntö 3: a) Pääsääntöisesti käytännön jakso suoritetaan kolmen kuukauden mittaisena. b) Opintojakso voidaan kokonaan hyväksilukea aikaisemman sosiaalityön pätevyyden antaneen koulutuksen perusteella (sosiaalihuoltaja ym.). c) Kolmen kuukauden harjoittelu voidaan hyväksilukea silloin, kun henkilö on toiminut työssä sosiaalityöntekijä-nimikkeellä kolme vuotta. d) Jos henkilö on toiminut sosiaalityöntekijänä 1-3 vuotta, hän suorittaa harjoittelun yhden kuukauden mittaisena. e) Vaihtoehtoisissa c ja d opiskelija täydentää opintojaksosuoritusta vielä refleктоivalla esseellä.

Yhteisiä linjauksia toivottiin

- Pidettiin tärkeänä mahdollisimman yhtenäisiä käytäntöjä
- Aiempien sosiaalialan tutkintojen huomioimisen käytäntöjen yhtenäistäminen,
 - erityisesti ylempi amk -tutkinto
 - Opintopistemäärien yhtenäistäminen
- Aiemmin suoritettujen maisterin tutkintojen huomiointi
- Työkokemuksen hyväksiluku

Yhteiset käytännöt..?

- Linjauksien tekemistä hankaloittavat erilaiset opetussuunnitelmat..
- ..mutta vanhenemissäännöistä, työkokemuksen huomioinnista, minimisuoritusmääristä, opinnäytteiden ja käytännönjaksojen hyväksiluvuista, ulkomailla suoritetuista opinnoista olisi mahdollista luoda yhtenäisiä käytäntöjä

Miten eteenpäin?

- Korkeakoulusektoreiden välinen hankeyhteistyön ja vuoropuhelun jatkuminen
- Yhteistyö Sosnetin sisällä